

Nr 38

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om inrättande av ett nordiskt institut för biologisk bekämpning.**Motionen**

I motionen 1973:210 av herr Strömberg m. fl. (fp) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär 1. utredning och förslag om inrättandet av ett nordiskt institut för biologisk bekämpning med inriktning som föreslagits i motionen samt 2. utredning och förslag om lagstiftning och myndighetsprövning i samband med en utvidgad användning av biologisk bekämpning.

Utskottet

I föreliggande motion påtalas miljö- och hälsoriskerna med kemisk bekämpning av skadeinsekter. Mindre skadliga metoder av det slag som benämns biologisk bekämpning bör enligt motionärerna i åtskilliga fall kunna utvecklas. Som exempel på denna typ av bekämpning av skadeinsekter nämns utspridning av annan insekt, parasit eller mikroorganism som angriper viss skadeinsekt. En annan biologisk metod är resistensförädling. I motionen påpekas att på andra håll i världen biologisk bekämpning förekommer i stor skala. För att denna form av bekämpning skall kunna bli verklighet här erfordras enligt motionärerna en brett upplagd nordisk forskning kring de viktigaste skadedjuret och deras naturliga fiender. Därför framförs förslag som syftar till inrättandet av ett nordiskt forskningsinstitut för biologisk bekämpning. Enligt motionen erfordras vidare enhetliga nordiska lagbestämmelser rörande användningen av biologiska bekämpningsmedel. Motionärerna anser det oklart vilka bestämmelser som f. n. reglerar användningen av sådana medel och begär därför utredning och förslag till lagstiftning på området.

Utskottet vill erinra om att en motion om utvidgad forskning rörande biologisk kontroll av växt- och djurlivet på svensk eller nordisk bas tidigare behandlats av riksdagen år 1971. Frågan om nordisk samordning av denna forskning gjordes därvid inte till föremål för något särskilt uttalande. Däremot underströk utskottet angelägenheten av att erforderliga medel ställdes till förfogande för den fortsatta forskningen på området. Detta uttalande gav riksdagen som sin mening Kungl. Maj:t till känna (JoU 1971:54, rskr 1971:253).

I remissyttranden som infordrades i samband med behandlingen av 1971 års motion anfördes vissa synpunkter på det ifrågasatta nordiska samarbetet. Enligt lantbrukshögskolan borde ett sådant samarbete innebära flera fördelar. Varken statens växtskyddsanstalt eller statens råd

för skogs- och jordbruksforskning fann emellertid tiden vara mogen för att etablera ett nordiskt institut för ifrågavarande forskning.

Beträffande de åtgärder som hittills vidtagits för att samordna de nordiska ländernas forskningsinsatser rörande biologisk bekämpning får utskottet redovisa följande. Såsom även anförs i den nu behandlade motionen 1973:210 bildades redan år 1968 efter en nordisk konferens ett nordiskt kollegium för biologisk bekämpning av skadedjur. På anmodan av detta kollegium har Nordiska jordbruksforskarens förening etablerat en arbetsgrupp med huvudsaklig uppgift att samordna projekt rörande möjligheterna att i Norden utnyttja bakterier och virus för bekämpning.

Nordiska rådet ansåg sig år 1972 inte utan särskild utredning kunna bifalla ett förslag om medel till nyssnämnda kollegium. Såsom skäl härför anfördes risken för en icke önskvärd dubbling genom att ett flertal nordiska samarbetsorgan är verksamma inom närstående forskningsområden. Nordiska rådet rekommenderade därför Nordiska ministerrådet att skyndsamt utreda förutsättningarna för ett effektivt nordiskt samarbete om biologisk bekämpning av skadedjur och att därvid för att undvika dubbelarbete även undersöka behovet av en samordning av forskningen på berörda naturvetenskapliga områden (rekommendation nr 18/1972). Frågan har därefter i mars innevarande år behandlats av Nordiska kontaktorganet för jordbruksspörsmål. Enligt kontaktorganet borde en nordisk kommitté tillsättas med uppgift att utföra den av Nordiska rådet rekommenderade utredningen. Kungl. Maj:t har i maj detta år förordnat en svensk representant i nämnda nordiska kommitté.

Användningen av biologiska metoder för insektsbekämpning bör enligt utskottets mening innebära betydande fördelar framför en bekämpning enligt hittills använda kemiska metoder. Det är därför angeläget att den fortsatta forskningen på växtskyddsområdet i tillräcklig grad inriktas på de biologiska metoderna. Ett sätt att effektivisera ifrågavarande forskning anser utskottet en nordisk samordning på området vara. Eftersom denna fråga emellertid genom beslut i år redan är föremål för utredning på nordisk nivå, synes motionsyrkandet om utredning och förslag rörande ett nordiskt institut inte påkalla något särskilt riksdagens initiativ.

Vad beträffar motionsyrkandet rörande lagstiftning om användning av biologiska bekämpningsmedel får utskottet erinra om att nyssnämnda nordiska kommitté bl. a. har till uppgift att utreda förutsättningarna för ett effektivt nordiskt samarbete på området. Vidare får utskottet hänvisa till att den av riksdagen tidigare detta år antagna lagen om hälso- och miljöfarliga varor av Kungl. Maj:t med stöd av lagens 1 § andra stycket torde kunna göras tillämplig på biologiska bekämpningsmedel. Efter ett sådant beslut kan Kungl. Maj:t, om det är motiverat från hälso- eller miljöskyddssynpunkt, föreskriva att ifrågavarande bekämpningsmedel endast får hanteras eller importeras efter särskilt tillstånd. Dess hantering eller import kan också helt förbjudas. Med hänsyn till det anförda synes ej heller det andra motionsyrkandet böra leda till någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer därför
att riksdagen lämnar motionen 1973:210 utan åtgärd.

Stockholm den 17 oktober 1973

På jordbruksutskottets vägnar
NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s)*, Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Åberg (fp)*, fru Theorin (s), herrar Leuchovius (m) och Strömberg (fp)*.

*Ej närvarande vid betänkandets justering.

